

STANOWISKO SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO DOTYCZĄCE

Proponowanego rozporządzenia UE w sprawie przeciwdziałania wylesianiu i degradacji lasów

My, niżej podpisane organizacje, z zadowoleniem przyjmujemy wniosek Komisji Europejskiej dotyczący nowego rozporządzenia UE w sprawie przeciwdziałania wylesianiu i degradacji lasów. Niniejszy wniosek stanowi istotny krok naprzód w światowym zarządzaniu środowiskiem oraz ogromną szansę na zminimalizowanie negatywnego wpływu UE na ludzi i planetę zgodnie ze zobowiązaniami w zakresie klimatu, różnorodności biologicznej i praw człowieka.

Teraz do Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich należy poparcie i udoskonalanie zasadniczych elementów wniosku Komisji oraz stworzenie silnego i ambitnego prawa, które spełni wysokie oczekiwania obywateli UE. W tym celu apelujemy do Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich o dopilnowanie, aby obecny wniosek został poszerzony o poniższe:

1

Surowe wymogi zrównoważonego rozwoju oparte na obiektywnych kryteriach, które gwarantują, że żadne produkty związane z wylesianiem lub degradacją lasów, jak przewidziano we wniosku Komisji, ale także z przekształcaniem innych naturalnych ekosystemów lub naruszeniami praw człowieka, nie mogą być wprowadzane na rynek UE ani z niego eksportowane. Wymagania powinny być opisane za pomocą obiektywnych, opartych na nauce kryteriów oraz jasnych i wyczerpujących definicji, a także mieć charakter uzupełniający w stosunku do prawa obowiązującego w kraju produkcji. Wymogi powinny mieć zastosowanie również do wywozu produktów z UE.

2

Bardziej precyzyjne definicje lasów, wylesiania i degradacji lasów, odzwierciedlające definicje stosowane w Inicjatywie Ramowej w sprawie Odpowiedzialności (Accountability Framework Initiative), które wprowadzają wyraźne rozróżnienie między lasami naturalnymi a plantacjami drzew. We wniosku zdefiniowano „wylesianie” jako przekształcanie lasów do celów rolnych, wykluczając tym samym inne przyczyny wylesiania oraz przekształcanie lasów w plantacje drzew. Zamiast tego, definicja ta powinna obejmować przekształcanie lasów w inne formy użytkowania gruntów, w tym w kontekście leśnictwa (w formie lasów sadzonych lub plantacji drzew), górnictwa i infrastruktury związanej z wytwarzaniem produktów. Definicja „degradacji lasów” powinna mieć na celu zachowanie zdolności lasów do wspierania bioróżnorodności i ochrony systemów klimatycznych oraz powinna zapobiegać wszelkim zmianom w naturalnym ekosystemie, które znacząco i negatywnie wpływają na jego skład gatunkowy, strukturę i/lub funkcje, niezależnie od ich przyczyn.

3

Wymogi dotyczące przestrzegania międzynarodowo uznanych praw człowieka oraz zagwarantowania, że produkty wprowadzane na rynek UE lub z niego wywożone nie są związane z naruszeniami tych praw, w szczególności praw ludności tubylczej i społeczności lokalnych. Dotyczy to m.in. wymogów dotyczących przestrzegania zwyczajowych praw własności oraz prawa do swobodnej, uprzedniej i świadomej zgody (Free, Prior and Informed Consent – FPIC).

Analogiczna ochrona innych naturalnych ekosystemów od momentu wejścia w życie rozporządzenia, takich jak sawanny, torfowiska i tereny podmokłe, z równymi

4 ograniczeniami dotyczącymi produktów związanych z ich przekształceniem lub degradacją. W latach poprzedzających ewentualne rozszerzenie zakresu rozporządzenia na inne ekosystemy w wyniku przeglądu, jak przewiduje wniosek Komisji, ekspansja rolnicza może po prostu przenieść się z lasów do tych ekosystemów. Jest to bezpośrednie zagrożenie, ponieważ już teraz ekosystemy nieobjęte wnioskiem Komisji znajdują się pod presją ekspansji rolnictwa, a produkty związane z ich degradacją wchodzą na rynek UE.

5 **Równoważne wymogi należytej staranności dla instytucji finansowych z siedzibą** w UE świadczących usługi finansowe na rzecz podmiotów lub grup przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie towarów i produktów objętych rozporządzeniem. Unijne rozporządzenie w sprawie taksonomii (Taxonomy Regulation) oraz dyrektywa w sprawie sprawozdawczości na temat zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw (Corporate Sustainability Reporting Directive) nie nakładają obecnie na inwestorów i banki żadnych obowiązków w zakresie wstrzymywania i zapobiegania inwestycjom zakładającym szkodliwe działania, ani nie przewidują mechanizmów pociągania ich do odpowiedzialności.

6 **Najszerszy możliwy zakres produktów od momentu wejścia w życie rozporządzenia,** poprzez dodanie do istniejącego wykazu wszystkich zwierząt gospodarskich (a nie tylko bydła), kauczuku i kukurydzy, jak również wszystkich produktów, które zawierają, były karmione lub zostały wytworzone przy użyciu któregośkolwiek z produktów objętych rozporządzeniem, z możliwością poszerzenia tego wykazu w przyszłości. Wszystkie produkty pochodne powinny być objęte wykazem od momentu wejścia w życie rozporządzenia, a obowiązek identyfikacji produktów objętych wykazem powinien spoczywać na podmiotach odpowiedzialnych z tytułu rozporządzenia. Wszelkie wykazy produktów pochodnych powinny stanowić jedynie wytyczne i mieć charakter otwarty.

7 **Brak wyjątków.** Należy usunąć „uproszczone” zasady należytej staranności. Te same obowiązki w zakresie należytej staranności powinny mieć zastosowanie do wszystkich podmiotów, niezależnie od ich wielkości, wysokości obrotów handlowych lub poziomu ryzyka związanego z wylesianiem lub degradacją lasów w kraju pozyskania lub na danym obszarze produkcji.

8 **Odpowiedzialność cywilna,** dostęp do wymiaru sprawiedliwości i odpowiedzialność karna za poważne naruszenie przepisów, która zapewnia ofiarom skutków związanych z produktami nielegalnie wprowadzonymi na rynek UE prawo do dochodzenia roszczeń wobec podmiotów gospodarczych w UE oraz nakłada odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane nieprzebraniem prawa. Poważne naruszenie przepisów powinno stanowić przestępstwo. Wszystkie zainteresowane strony powinny mieć prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia.

9 **Bardziej rygorystyczne wymogi w zakresie przejrzystości,** w tym przejrzystość łańcucha dostaw, publiczna sprawozdawczość w zakresie procedur należytej staranności i ich wyników dla wszystkich podmiotów (bez wyjątków dla MŚP), szersze ujawnianie informacji w oświadczeniach dotyczących należytej staranności, w tym informacji na temat łańcucha dostaw podmiotu i ryzyka zidentyfikowanego w trakcie procesu należytej staranności, nieograniczony publiczny dostęp do oświadczeń dotyczących należytej staranności oraz publiczny wykaz podmiotów niespełniających wymogów.

10 **Jasne, obiektywne i wymierne kryteria analizy porównawczej (benchmarking)** na poziomie krajowym i niższych, które uwzględniają zarówno wymogi zrównoważonego rozwoju, jak i legalności. Kryteria oceny, procedury i ramy czasowe powinny być jasne, obiektywne, wymierne i przejrzyste. Krajowe analizy porównawcze powinny być uwzględniane podczas przeprowadzania procedur należytej staranności (ale nie powinny wpływać na zakres obowiązków w tym zakresie), oraz stanowić wytyczne dla działań organów egzekwujących rozporządzenie. Analiza porównawcza powinna również uwzględniać informacje dostarczone przez strony trzecie, w tym społeczności lokalne, ludność tubylczą i organizacje pozarządowe.

11 **Data graniczna znacznie wcześniejsza niż 2020 r.,** aby zapobiec taryfie ulgowej dla wylesiania, które miało miejsce w przeszłości, oraz aby uniknąć podważania inicjatyw takich jak Amazońskie Moratorium na Soję (Amazon Soy Moratorium), które ma na celu uniemożliwienie sprzedaży soi z obszarów wylesionych w regionie Amazonii po 2008 r.

Ponadto Parlament Europejski i państwa członkowskie muszą dopilnować, aby rozporządzenie utrzymało i dalej rozwijało zasadnicze elementy zaproponowane przez Komisję, w tym:

12

Obowiązkowe i oparte na wynikach zobowiązania w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw dla podmiotów odpowiedzialnych z tytułu rozporządzenia z pełną identyfikowalnością do gruntu produkcyjnego, w oparciu o geolokalizację oraz pełną przejrzystość podmiotów działających na początkowych szczeblach łańcucha dostaw. Należyta staranność musi opierać się na wiarygodnych dowodach. Produkty nie powinny być wprowadzane na rynek ani eksportowane, jeśli istnieje większe niż znikome ryzyko, że nie spełniają kryteriów zrównoważonego rozwoju oraz legalności. Należyta staranność musi mieć charakter ciągły, a każda dostawa powinna być objęta publiczną deklaracją zgodności z wymogami rozporządzenia.

13

Brak formalnej roli dla systemów certyfikacji i innych systemów weryfikacji zgodności. Korzystanie z systemów certyfikacji lub innych systemów weryfikacji przez stronę trzecią powinno być co najwyżej dozwolone w celu uzupełnienia informacji uzyskanych w toku procedury należytej staranności. Świadectwa lub zapewnienia stron trzecich nie mogą zwalniać z obowiązku zachowania należytej staranności przez podmioty odpowiedzialne z tytułu rozporządzenia.

14

Sprawne ramy egzekwowania przepisów, obejmujące wiele mechanizmów publicznych i prywatnych, w szczególności skuteczny mechanizm uzasadnionych zastrzeżeń wspierany przez odpowiednie zabezpieczenia proceduralne, nieograniczone prawa do weryfikowania działań i zaniechań właściwych organów, wysokie minimalne standardy kontroli podmiotów i kar oraz proaktywne kontrole dostaw wysokiego ryzyka. Państwa członkowskie i Komisja powinny otrzymać odpowiednie finansowanie przeznaczone na skuteczne egzekwowanie i koordynację działań.

15

Maksymalny 12-miesięczny okres przejściowy między wejściem w życie rozporządzenia a stosowaniem wszystkich jego postanowień.

16

Zaangażowanie krajów pozyskania w formie zorganizowanego dialogu, ukierunkowanego wsparcia finansowego i technicznego lub innych form współpracy w celu wspierania praktyk agroekologicznych i produkcji wolnej od niszczenia lasów i ekosystemów oraz respektującej prawa człowieka. Wsparcie powinno w szczególności wzmocnić ludy tubylcze oraz inne ludy i społeczności, którym przysługują prawa zwyczajowe, lokalne organizacje pozarządowe, społeczności lokalne i drobnych rolników, a priorytetem powinno być zabezpieczenie prawa do własności ziemi ludów tubylczych i innych grup posiadających zwyczajowe prawa do ziemi.

PODPISANO

11.11.11

AbibiNsroma Foundation

ACRÉSCIMO

Amazon Watch Sverige

Amigos de la Tierra

Amigos de la Mateba

Association for Promotion Sustainable development India

Association of Ethical Shareholders Germany

ATTAC Spain

BankTrack

BirdLife Europe

BOS+

Both ENDS

Buddhist Tzu Chi Foundation

Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland/Friends of the Earth Germany
Canopée
Centar za životnu sredinu/Friends of the Earth Bosnia and Herzegovina
Centre for Climate Change and Environmental Study
Centre pour l'Environnement et le Développement
Christliche Initiative Romero e.V.
Conservation International - Europe
ClientEarth
Climate Action Network-Europe (CAN-E)
Climate Change Network Nigeria (Climate Connect Initiative)
Climate Alliance
CNCD-11.11.11
Coordinadora Estatal de Comercio Justo
Confederación de Consumidores y Usuarios (CECU)
Coordination Office of the Austrian Bishops' Conference for international
development and Mission (KOO)
CorA Network for Corporate Accountability (Germany)
Corporate Europe Observatory
Corporate Justice Network
Deutsche Umwelthilfe (DUH) - Environmental Action Germany
DKA Austria Catholic Children's Movement
DOCIP
DOPPS - BirdLife Slovenia
Društvo Gibanje TRS
Earthsight
European Coalition for Corporate Justice (ECCJ)
Ecologistas en Acción
Environmental Investigation Agency
ELA
Environmental Justice Foundation
Eurogroup for Animals
Fair Finance International
Fair Finance Pakistan Coalition
Federation of Community Forestry Users Nepal (FECOFUN)
Fern
FOCSIV Italian Federation Christian Organisations International Voluntary
Service
Focus Association for Sustainable Development
Fondazione Alberitalia
Forest of the World
Forests People Programme
Forêts et Développement Rural (FODER)
Forum Ökologie & Papier Germany
Friends of Fertö Lake Association
Friends of the Earth Europe
Friends of the Earth Finland
Friends of the Earth Georgia/Greens Movement of Georgia
Fundación Global Nature
Global Forest Coalition
Global Witness
GOB (Mallorca)
Green Development Advocates
Greenpeace EU
Human Rights International Corner
Indigenous Peoples Global Forum for sustainable development, IPGFForSD

Institute for Agriculture and Trade Policy, Europe
International-Curricula Educators Association
Jane Goodall Institute France
Justicia Alimentaria
La Coordinadora de Organizaciones para el Desarrollo de España
Legambiente ONLUS
Mighty Earth
Milieudefensie - Friends of the Earth Netherlands
OroVerde - Tropical Forest Foundation
Our Food. Our Future
Parque central sin Especulación
PCPCYII - Plataforma contra la privatización del Canal de Isabel II
Plataforma por una Banca Pública
Polski Klub Ekologiczny
Protect Our Winters Europe
ProVeg International
Rainforest Action Network
Rainforest Foundation Norway
Reach out Salone
Reforma Florestal Já - Por Pedrógão por Portugal
Réseau des Organisations de la Société Civile pour le Développement
du Tonkpi (ROSCIDET)
ROBIN WOOD e. V.
Salvia EDM
Seattle to Brussels Network
SEO BirdLife
Südwind
Swedish Society for Nature Conservation
Synaparcam
The International Federation for Human Rights (FIDH)
The Slovenian Association for Bat Research and Conservation
TROCA - Plataforma por um Comércio Internacional Justo
Umanotera, The Slovenian Foundation for Sustainable Development
Union Vegetariana Española
UNFCCC YOUNGO (Nature Working Group)
Veblen Institute
Vogelbescherming Nederland (BirdLife in The Netherlands)
Všl «Žiedinė ekonomika»
Wildlife Conservation Society EU
Wetlands International – Europe
World Animal Protection Netherlands
WWF European Policy Office
Zentrum für Mission und Ökumene - Nordkirche weltweit (Germany)
ZERO - Associação Sistema Terrestre Sustentável

Gibanje za
trajnostni razvoj
Slovenije

